

ljevalko nedelavnost podpirati. Mi glejmo, da slovanski značaj, kolikor smo ga ohranili, v literaturi razvijemo, a poleg tega se učimo slovenskega duha zlasti od najbližnjih svojih sorodnikov družih Slovanov, stare in nove dobe. In v tem oziru kaj je večjega, kaj divnejšega nego so srbske ali hrvatske narodne pesni!

Pa kako žalostno sramotno malo so pri nas v originalu znane! Mnogo je omikanih Slovencev, ki vedó o krasnih srbskih narodnih pesnih le po kacam posameznem prevodu ali morda le iz „Talvija“. Mnogo je narodnjakov, ki so navdušeni za literarno zvezo s Hrvati, ali da bi se bili kedaj potrudili dobiti in čitati to kar je največje, kar je nepresežno v jugoslovanskej literaturi, srbske (hrvatske) narodne pesni, — ne, tega ne! In vendar je uže pred osemnajstimi leti pisal znan slovensk pisatelj, da ne bi nobeden Slovenec smel prej peresa v roke jemati, predno ni poleg drugega potrebnega tudi srbsko narodno poezijo proučil.

Ni častno za nas Slovence, a res je pa, da je mnogega zaviralo v čitanji srbskih narodnih pesnij to, ker so bile v cirilici tiskane. Naše iz šol in vsakdanjega življenja le na latinico in gotico navajeno oko se teško oprijemlje cirilice, ki se je v mladosti ne učimo.

Zagrebsko gori omenjeno izdanje onih krasnih srbskih narodnih pesnij, ki pojó o narodnem junaku kraljeviči Marku, tiskano je z našimi latinskimi črkami, torej se lahko čita vsacemu Slovenceu, če tudi cirilici ni prijatelj.

Narodne pesni o kraljeviči Marku, poleg Kosovskih najlepše pripovedne, razvrstene so v tej zbirki tako, da se dobi slika celega življenja Markovega in cela podoba narodnega junaka, podoba jugoslovanskega junaka, simpatičnega možá silne telesne kreposti in izborne hrabrosti, a nežne čudi, kakor dete gledé dobrega srca, poleg tega pa veseljaka, ki poleg teške/topuznice nosi tuluminu vina, ki ga rad in obilo pije „te pri svakom veselju niza krasne zdravice uz čašu vina.“ J — č.

Ruski jezik na balkanskem polotoku.

Od nekdanj študiralo je mnogo mladih Srbov in Bolgarov v Rusiji, ki so ondu svoje nauke završivši vračali se v svojo domovino. Na velikih šolah v Kijevu, St. Peterburgu, Moskvi in Odesi nahajal si vsako leto mnogo mladih mož iz jugoslovanskih dežel, osobito mnogo svečenikov srbskih na duhovnej akademiji kijevske. Od poslednje rusko-turške vojue

sèm postala je ta zveza mej Rusijo in južnim slovanstvom še tesnejša. Tisoč in tisoč ruskih prostovoljcev drlo je za zadnje vojne na bojišče bolgarsko, srbsko in črnogorsko, člani najodličnejših rodbin ruskih, velikaši in plemenite gospé hiteli so na balkanski polotok na pomoč ranjenikom po bolnicah in borilcem na bojiščih. Ruski jezik razlegal se je poleg bolgarskega in srbskega v krvavem boji: prejšnjej duševnej zvezi mej Rusijo in balkanskimi kneževinami pridružila se je sedaj še krvna. Poleg tega bila je Bolgarija preko dve leti pod vojno in civilno upravo rusko, in še dandenes nahaja se v bolgarskej kneževini in v vzhodnej Rumeliji mnogo Rusov v visokih vojaških in državljanskih službah. — Vse to je pripomoglo, da se je ruski jezik na slovanskem jugu jako razširil. V Črnej gori vzdržava Rusija višjo dekliško šolo z obraževališčem, kateremu je predstojnica Ruskinja. V tem zavodu je ruski jezik obvezni predmet. Znano je, da črnogorski knez svoje hčere odgája v St. Peterburgu. V bolgarskej kneževini uveden je srbski jezik v vse šole in učiti se ga mora vsak dijak ravno tako, kakor bolgarskega. Srbija osnovala je na vélikej šoli v Belem gradu stolico ruskega jezika, kjer je obvezni predmet vsem dijakom na tej šoli, uvedla je dalje srbska vlada ruščino v vse gimnazije, vsa učiteljišča in vse višje dekliške šole kakor obligaten predmet. V dotičnej osnovi za učiteljišča pravi srbska vlada, da ima učenje ruskega jezika ta namen, da bodoči srbski učitelj more v ogromnej ruskej literaturi najti vir svojemu nadaljnemu izobraževanju. K učiteljiščnim izpitom konec šolskega leta poslala je vlada posebnega komisarja P. Kulakovskega, profesorja ruskemu jeziku na vélikej šoli v Belem gradu, da jej je poročal o šolskem napredku v tem predmetu. In kako se po Srbiji širi ruščina, vidimo iz vélikega števila ruskih novin, ki dohajajo v Beligrad. Na ondotnjo pošto hodi 240 ruskih novin in sicer 117 dnevnikov in 70 mesečnikov. Na Srbskem, Bolgarskem in Črnej gori tedaj bode ves drugi rod, ki je sedaj v šolah, umel in govoril ruski in čez dvajset let ne bode se mogel imenovati omikanega človeka, kdor ne bode čital ruskih novin in knjig. Znano je, da tudi v Zagrebu imajo na ondotnjem vseučilišči osnovano stolico ruskega jezika, kateremu je učitelj naš rojak prof. dr. Celestin.

Da, celo Madjarji začeli so se učiti ruski. Nedavno je odličen Hrvat vprašal znanega profesorja in turkoljuba Vamberyja, ki v Pešti na vseučilišči predáva orijentalске jezike, in ki je imel še pred tremi leti za arabščino preko 50 poslušalcev, koliko dijakov obiskuje letos njegova predavanja. Vambery mu odgovori, da samo trije. Hrvat se čudi ter

vpraša, kam so se poizgubili drugi dijaki. Vambery lakonično odgovori: „Učé se ruskega jezika!“ — Da, ruski topovi delajo čuda in stvarijo vseslovanski jezik!

J—k.

Glasbene vesti.

Piše Vojteh Valenta.

Slovenska Glasbena Matica

v Ljubljani kupila je v last Hajdrihove napeve I. zvezek za 100 gld., katere hoče v posameznih glasovih na svitlo dati v zbirki „Lavoriki“, V kratkem času bode to društvo razposlalo svojim udom muzikalije, mej katerimi bode 22 napevov v „Lavoriki“. Za tisk se pripravlja Danilo Fajgeljeva transkripcija za klavir, katerej služi za motiv znana Fleišmanova „Luna sije.“

Kje dom je moj?

Kdo ne pozna te krasne pesni? Ali malo jih je, ki vedó, kako se je rodila. Dne 21. decembra 1834. se je prvokrat predstavljala v Pragi Tylova igra „Fidlovačka“, za katero je glasbo zložil Franjo Skraup in takrat je prvič zadonela narodu českemu pesen „Kde domov můj“ in hitro kot blisk se je razširila mej celi slovanski svet in poje se dandenes v vseh slovanskih deželah in vseh narečjih.

Češka opera.

Razpisano darilo 1000 gld. za najboljšo češko spevoigro priznано je bilo g. Smetani za opero „Ljibuša“. Za to sta dobili priznanje operi „Črnogorci“ od Bendla in „Blanik“ od Fibicha. Za darilo 1000 gld. za komično opero konkuriral je samo jeden skladatelj, toda delo se ni sprejelo kot vredno darila. Zato se je to darilo razdelilo mej skladatelja Bendl in Fibich.

Slovenski glasnik.

Slovensko slovestvo. Jurčičeve „Slovenske knjižnice“ prišel je nedavno na svitlo 8. zvezek, ki nam prinaša zbirko novelic pod skupnim imenom „Zimski večeri“. Spisal jih je dr. Ivan Tavčar. Na 152. straneh obseza ta zvezek podobo iz življenja „Tat“; podobe iz l-ga pogorja „Moj sin“ in „Miha Kovarjev“; historično povest „Antonio Gledjevič“ in noveleto „Gospod Ciril“. Razven Antonija Gledjeviča, katero je pisatelj objavil uže 1873. leta v mariborskeji „Zori“, natisnene so vse ostale štiri povesti zdaj prvi pot. Cena 8. zvezku „Slov. knjižnice“ je 50 kr. in knjiga se dobiva v „Narodnej tiskarni“ ali pa pri izdajatelju samem. — Znani pisatelj „krščansko-katoliškega pravoslovja“ g. Fr. Kosec, župnik v